

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 12. novembra 1925.

Telefon št. 552.

STEV. 133.

Ukinitev ljubljanske poštne direkcije?

Živimo v težkih, gremo pa še težjim časom nasproti. Davčni vijak ne pozna v Sloveniji meja izžemanja in zahteva dnevno svoje žrtve. Danes podleže ta, jutri oni obrat. Nekdaj cvetoča trgovina peša in se bliža nivoju malenkostnega barantanja. Uprizarja se ostra časopisna kampanja, ki brezvestno napada našo industrijo in obrt in ki hoče odvzeti naši eksportni trgovini vsako možnost razmaha.

Sistematična gonja, ki hoče Slovenijo gospodarsko popolnoma uničiti, je tako dobro organizirana, da ne mine teden, ko ne bi slišali o kakem novem napadu, ki nas hoče gospodarsko degradirati in spraviti v gospodarsko odvisnost Beograda ali Zagreba.

Včerajšnje časopisje, med tem tudi poloficijni zagrebški »Juturni list« prinaša naslednjo vest: »V zvezi s principi, ki so bili sprejeti v programu in sami deklaraciji vlade, se v kratkem začno provajati velike štednje, ki se imajo izvršiti v vseh resorih. Zatenkrat se proučuje stanje ministrstva za pošto in brzojav, glede katerega je ugotovljeno, da ima prevelik uradniški aparat. Poštno ministrstvo ima sedaj 8 direkcij in sicer: v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu, Novem Sadu, Splitu, Cetinju in Skoplju. Ukiniti se imajo štiri direkcije, in sicer skopljska, cetinska, splitska in ljubljanska, tako, da bi ostale samo beograjska za Srbijo, južno Srbijo in črno goro, novosadska za Banat, Bač-

ko, Srem in Baranjo, sarajevska za Bosno in Hercegovino, ter zagrebška za Hrvatsko, Slavonijo, Dalmacijo in Slovenijo.

Vidi se, da je zasnovan natančen načrt, ki nam pod to ali drugo pretežno jemlje korak za korakom vsako možnost za gospodarski razvoj, ki reže na našem gospodarskem telesu žilico za žilico, postopno, tako da počasi izkrevavamo in pademo.

Že pred časom smo v našem listu odločno protestirali proti temu, da se je za Ljubljano brez vsakega povoda sprejela urnik za telefonske pogodbe in da se je tako poslovnim krogom Ljubljane odvzela za nekaj časa vsaka možnost inozemskih pogovorov v predpoldanskih urah. Danes se nam pa obeta, da se ukine celo direkcija. In tako postopanje imenujejo gotovi krogi »komercijalizacija« poštne službe! V težkih razmerah, ki so sledile neposredno po prevratu, je znala naša poštna direkcija — to ji mora priznati vsakdo — urediti poštni, brzojavni in telefonski promet na način, ki je služil in služi še danes tudi drugim direkcijam za vzor. Ali naj gre redukcija uradništva na račun točnega funkcioniranja poštne prometa, ali naj se prihrani gaža nekaterih reduciranih uradnikov za to, da se ti prihranki izplačajo potem na dijetah in komisijah funkcionarjem zagrebške direkcije?

Gospodarski krogi Slovenije tako komercijalizacijo odločno odklanjajo in svarijo pred eksperimenti, ki morejo imeti najdalekosežnejše posledice za vse naše gospodarstvo.

Anketa radi prisilne zidave hiš.

Prošlo soboto je priredila Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na željo prizadetih gospodarskih krogov anketo, ki se je pečala s pozivi ljubljanskega stanovanjskega sodišča radi podatkov, ki so merodajni za prisilno zidavo stanovanjskih hiš za nameščence. Anketo, ki so se je udeležili poleg številnih prizadetih tvrdk tudi zastopniki gospodarskih korporacij, je vodil zbornični predsednik g. Ivan Knez. Po živahni debati, v katero so posegli med drugimi gospodje minister Anton Kristan, tajnik dr. Golia, dr. Sajovic, Rojina, Horvat in Uršič, so se na podlagi resuje zborničnega referenta dr. Pretnarja soglasno sprejeli naslednji zaključki:

1. Ker vsebuje čl. 23. stanovanjskega zakona nejasna določila glede podjetij, koja bi bila in v koliko bi bila obvezana graditi stanovanjske hiše za svoje nameščence, je potrebno, da ministrstvo za socialno politiko obrazloži ta važna in dalekosežna določila z dodatkom k sedanjemu pravilniku. Dotlej, da se to izvede, naj ministrstvo za socialno politiko izvajanje člena 23. stanovanjskega zakona sistira.

2. Soglasno se ugotavlja, da prisilni način, kakor ga predvideva čl. 23. stanovanjskega zakona ne vodi do cilja. Prisilne odredbe so tem manj umestne, ker se nanašajo uprav na sloje, ki poleg ogromnih davčnih bremen nosijo tudi bremena, ki jim jih nalaga stanovanjska zakonodaja.

3. Da se gradbeno gibanje poživijo, smatrajo gospodarski krogi za potrebno:

a) da se dovolijo davčne olajšave za novo zidane hiše;

b) da se pospešuje ustanavljanje za drug za zgradbo stanovanjskih hiš ter

njih delovanje podpira s tem, da se jim omogoči najetje hipotekarnih posojil;

c) da država za svoje urade ne kupuje starih stanovanjskih hiš, marveč v ta namen zida nove in da zasedene stanovanjske hiše vrne njihovemu namenu.

4. Ugotovi se, da je v stanovanjskih zadrukah včlanjenih tudi mnogo nameščencev gospodarskih podjetij. Gospodarski krogi bodo po svojih močeh podpirali te zadruge, ker je od njihovega delovanja pričakovati več uspeha, nego od prisilne gradbene akcije po členu 23. stanovanjskega zakona.

5. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo se naproša, da ukrene, kar smatra za potrebno, da se bo ustreglo v zaključkih ankete izraženim zahtevam in predlogom.

Davek na telesne delavce.

K našem članku »Odpis dohodnine pri telesnih delavcih« nam pošilja delegacija ministrstva financ naslednje pojasnilo:

Članek »Odpis dohodnine pri telesnih delavcih« v št. 130. vašega cenjlista z dne 5. nov. 1925 izraža željo, da naj delegacija ministrstva financ z okrožnico opozori davčne urade, da za čas izza 1. aprila 1925 od telesnih delavcev ne iztirjajo dohodnine.

Dovoljujem si Vas naprositi, da izvolite k temu članku v prihodnji številki objaviti to-le pojasnilo:

Delegacija ministrstva financ je že z okrožnico z dne 10. avgusta 1925 št. I. A. 3114/1 dala davčnim oblastvom in uradom potrebna navodila, ki se glase: »Telesni delavci, ki so po čl. 56 zakona o budžetskih dvanajstinah za mesec april—julij 1925 oziroma po čl. VII. zakona o budžetskih dvanajstinah za mesec avgust—november 1925 zavezani plačilu 2-odstot-

nega davka, niso izza tega dne več zavezani dohodnini.

Radi tega naj se za čas od 1. aprila 1925 dalje pobiranje dohodnine (po iznosu predpisa za l. 1924) takoj ukine, bodisi da je bila predpisana telesnim delavcem neposredno ali potom odbitka od plač službodajalcem.

Kolikor je dohodnina za čas izza 1. aprila 1925 že plačana, naj se v gotovini povrne, ako stranka ne želi, da se ji v dobro knjiži na račun 2 odstotnega davka...

Delegacija je na vse to opozorila davčna oblastva in davčne urade ponovno z okrožnico št. I A 2261/I z dne 6. oktobra 1925, ki je bila izdana k pravilniku o pobiranju 2-odstotnega davka.

Ako so kljub temu poedini telesni delavci prejeli opominske položnice, se je to zgodilo pomotoma. Prizadeti delavci naj predložijo davčnemu uradu takse prosto potrdilo delodajalca, da je pri njem kot telesni delavec nameščen oziroma, da mu odteguje 2-odstotni davek. Tudi taka pismena obvestila sama na naslov davčnega urada v ta namen so takse prosta.

Sicer pa podrejene organe točasno še enkrat opozorim na prejšnje odredbe. — Za delegata: Dr. Mühleisen.

Sestanek mariborskih trgovcev.

Za ponedeljek dne 9. t. m. je sklical trgovski gremij v Mariboru zborovanje trgovcev, obrtnikov in industrijcev, katerega je vodil načelnik gremija g. Weixl.

Kot 1. točka se je rešila določitev kandidatov za nedeljske nadomestne volitve v pridobinske davčne komisije in so se določili sledeči gg.: za I. razred Jos. Rosenberg, industrijalec, ter Hinko Gintz, ravnatelj tvrdke V. Freund, obe v Mariboru; za II. razred I. N. Šostarič, trgovec v Mariboru, Anton Cvenkel, trgovec pri Sv. Petru v S. d., Aleksander Starkel, trgovec v Mariboru in Karl Leibner, trgovec v Celju; za III. razred (voli samo mesto Maribor) Karl Robaus, pek, Miho Vahtar, knjigovez, Ferdo Vincetič, trgovec in Ferdo Potočnik, mizar, vsi v Mariboru; IV. razred mesto: Josip Beranič, čevljar, Franjo Horvat, slikar, Joža Volčič, mizar in Ivan Sojč, kipar, vsi v Mariboru.

Na poziv Zveze trgovskih gremijev se je razpravljalo nato glede kandidatov za davčne pojasnjevalce in izvedence, katere se pa na sestanku ni nominiralo in se prepušča to odločitev strokovnim sekcijam gremija. K temu je pripomniti, da so do sedaj davčne oblasti klicale kot pojasnjevalce osebe po lastnem preudarku ter je vsled intervencije Zveze g. finančni delegat pristal na to, da jih v bodoče nominirajo strokovne organizacije, kar je v smislu zakona o osebnih davkih utemeljeno.

Razpravljalo se je dalje glede revizije percentualne ocene povprečne rentabilnosti posameznih trgovskih strok, ker se je izkazalo, da je vsled kupčijske starnacije, močne konkurence itd. dobiček pri mnogih predmetih mnogo manjši od čistih dohodkov, ki jih davčne oblasti sedaj ocenjujejo pri odmeri dohodnine. Prečitale so se posamezne postavke in se je prepustilo vložitev predlogov za novo tabelo strokovnim sekcijam. K temu je pripomnil g. dr. Pipuš, da se mora ocena čistih dohodkov med Mariborom in Ljubljano ločiti, ker so se kupčijske razmere v Mariboru z zad-

njih letih vsled nazadujočega prometa zelo poslabšale, dočim se to v Ljubljani ne opaža. Nadalje se je konstatiralo, da je sedanja praksa o točilni taksi po členu 62. zakona o taksah za trgovino z alkoholnimi pijačami krivična ter se je sklenilo, da izdela sekcija špeceristov predloge za omiljenje tega neznesnega davka, ki ni v nikakem razmerju s prometom alkoholnih pijač v trgovinah in branjarjih.

Konečno je prišla v razpravo okrožnica Okrožnega urada za zavarovanje delavcev, o kateri se je razvila po prečitanju živahna debata, ki je pokazala ogromne hibe zakona o zavarovanju delavcev na eni in slabo poslovanje Okrožnega urada na drugi strani.

G. Weixel je omenjal, da je mnogokrat Okrožni urad kriv netočnega plačevanja prispevkov, ker se ne pošiljajo računi točno vsak mesec, marveč se naberejo zaostanki za več mesecev do visokega računa, katerega potem trgovci in obrtniki težko plačajo. Nadalje je razvidno iz okrožnice, da je uprava mnogo predraga, dalje je konstatirano, da vzamejo nad eno tretjino vseh prispevkov samo podpore na boleznini itd. Zato je mnenja, da se v prvi vrsti znižajo upravni stroški, strogo izterjajo zaostanki, zmanjšajo izdatki na boleznini, ki bi se eventualno naj šele izplačevala po izgubi plače, predvsem pa bi morale imeti poslovalnice dobre nadzornike bolnikov, zvišajo zamudne obresti ter je pošiljati račune točno za vsak mesec. Graja tudi, da se jemlje denar iz nezgodnega fonda v druge svrhe, kar bi moralo biti popolnoma ločeno ter poudarja krivico, da se plačuje za samce in zavarovance z velikimi družinami enake prispevke, ker ravno družinski člani blagajno najbolj uporabljajo. Poudarja nato, da stojimo vsi pridobitni krogi odločno na decentralizaciji bolniškega zavarovanja, ker je sedanja uprava okorna, nepraktična in stane ogromno denarja.

Nato podvrže g. dr. Pipuš celo sedanje bolniško zavarovanje ostri kritiki. Pred vojno je imel Maribor lastno Okrajno bolniško blagajno in so znašali prispevki samo 3%, zavarovanci pa so bili bolje preskrbljeni nego danes, ko se plačuje 6% ter nam Okrožni urad mora napovedati nekak konkurz. Po zakonu bi morali upravljati zavod delodajalci in delojemalci, vidimo pa, da se do danes še niso razpisale tezaevne volitve.

Kriva celotni niziriji je centralizacija in je popolnoma opravičena naša zahteva po decentralizaciji, od katere zahteve ne moremo odne, kakor tudi ne od zahteve, da se razpišejo volitve v upravni odbor. Pripominja še, da so porodniške dajatve in popraviljanje zob na račun bolniške blagajne popolnoma neprimerne, ki tudi zelo obremenjujejo bolniški fond.

Vodja mariborske poslovalnice je skušal omiliti ostro kritiko govornikov in odvrta krivdo slabega gospodarstva na zakon, na netočnost v plačevanju prispevkov itd. ter pravi, da je nameravani razpis volitev sistiral vladati in tako ima Okrožni urad samo nekak imenovan sosvet iz delodajalcev in delojemalcev.

Weixl še navaja kot vzgled T. ... ko bolniško ... podporno društvo ... mora tudi poslovati na podlagi zakona o dav. delavcev, pa je kljub temu aktivno, ker ima dobro in cenovno upravo ter majhen delokrog, na k ... zaključki zborovanje.

Dr. Metod Dolenc:

Valorizacijske razmere v Češkoslovaški republici — in mi.

(Nadaljevanje.)

Enega velevažnega problema se pa češkoslovaško pravosodstvo najvišje instance še ni lotilo! — Pač je v primeru, ko je moral nekdo plačati hipoteko na Češkoslovaškem za tirjatev, ki se je glasila na valuto, katere je izgubila na vrednosti več kot češkoslovaška valuta, poštevalo obogatitev in dopustilo znižanje plačila v primeru z notranjo vrednostjo plačilnih sredstev. Ni pa še enakomerno in dokončno ustaljena češkoslovaška judikatura glede vprašanja, ali naj plača češkoslovaški dolžnik češkoslovaškemu upniku hipoteko po starih načelih, da je ena predvojna krona enaka eni povojni kroni, ali naj se tu napravi remediura z valorizacijo. Prva leta po prevratu so se sicer glasile sodbe najvišjega sodnega dvora, da je pravilno, da je plačati staroavstrijske kronske dolge v valuti nasledstvene države, v kateri se nahaja izpolnitveni kraj, — da pa je vendar le priznati izjemo od tega — le pravila, ako bi se dolžnik pri tem obogatil na upnikove stroške. V zadnjem času, koncem l. 1924 in v februarju 1925 pa je judiciralo najvišje sodišče v Brnu tako, da smatra vsako valorizacijo hipotek v lastni državi za nedopustno.

III. Iz doslej orisanega stanja češkoslovaškega pravosodstva — v tem poročilu seveda na izčrpnost ni moči niti zdaleka misliti — izhaja pač jasno precejšnja opreznost, pa tudi nenakomernost pri izvajanju načel, ki se v ozki zvezi z valorizacijskim problemom. Pa tudi zakonodaja ni pokazala tako velikega razuma kakor pri najbližjih sosedah Češkoslovaške republike, v Nemčiji in na Poljskem. (Na Nemškem so dobili v zadnjem poletju zopet novo novelo k takozvani davčni prisilni noveli, o kateri sem pisal že v tem listu v večkrat omenjeni razpravi.) Ipak se vidi, da je češkoslovaška zakonodaja pogumno posegla v sršenovo gnezdo valorizacijskega problema z izrazito voljo pomagati gospodarsko slabijim v izogib izkoriščanja od strani gospodarstev močnejših. Ta glavna ideja pa ni izvedena v nikakšnem splošnem, generalnem zakonu; izvršena je le v malih, specialnih zakončičih: V naslednjem naj iz zbirke češkoslovaških vladnih naredb in zakonov navedemo kronološko, a čisto na kratko, dotično odredbo z označbo smernic, v katerih okviru se je gibal rešitev vprašanja valorizacije.

a) Naredba vlade z dne 23. oktobra 1919, šte. 524 zbirke zak. a. n., je podala določila glede ustanovitve cen za električno energijo in plin. Smernice: Zvišanje cen — po novem dogovoru strank; če ne pride do novega dogovora, poskus ureditve po političnem deželnem oblastvu; v zadnji vrsti razsodišča: vsaka stranka imenuje po dva sodnika, ti štirje — predsednika; če se ne zedinijo, ga postavi ministrstvo javnih del. (Ta naredba je bila bržčas vzorec za naredbo vlade za Slovenijo z dne 27. junija 1921, ki se je tikala istega predmeta.)

b) Zakon z dne 22. maja 1919, šte. 320 zbirke z. a. n. (t. zv. bračnopravna novela) se je pečal z izpremenitvijo določil občega drž. zakonika o ločitvah in razporoki zakona (braka); prinesel pa je tudi določilo, da se sme za primer ugotovitve plačil in dajatev ločenih soprogov s poravnavo potem, ko se je na podlagi tega zakona ločitev izpremenila v razporoko (razvod), izsiliti tožbenim potom nova ureditev imovinskih pravnih vprašanj med soprogoma. K temu zakonu je izšla obširna izvršitvena naredba vlade dne 27. junija 1919 pod šte. 362 navedene zbirke.

c) Z naredbo vlade z dne 27. junija 1920, šte. 524 zbirke z. a. n. je bilo dovoljeno, da smejo male zavarovalne družbe humanitarne značaja, kakor so zasebne bolniške blagajne, pogrebniške družbe, zavarovalnice zoper škodo pri živini itd., ki so ustanovljene po nekdašnjem avstrijskem za-

konu z dne 5. februarja 1896 (po predpisih oddelka E), zvišati vsled draginje prispevke, in sicer počeni od 31. decembra 1919, toda zvišanje ne sme presegati 10 do 15 odstotkov pri raznih življenskih zavarovanjih, 25 odstotkov pri zavarovanjih zoper nežgode.

č) Naredba vlade z dne 3. avgusta 1920, šte. 471 zbirke z. i. n., je uredila zakupnine na poljskih in kmetijskih posestvih po svoje, a parlament jo je že 2. avgusta 1920 razveljavil, na njeno mesto pa je stopila odredba stalnega odbora narodne skupščine (hromáždění) po § 54. ustave, datirana z dnem 8. oktobra 1920, šte. 580 zbirke z. a. n. V bistvu je bilo tu dopuščeno, da se sme pri tistih zakupnih pogodbah, ki so bile sklenjene pred 1. januarjem 1918, zakupnina za l. 1921 primerno novim deželnim razmeram zvišati; toda ako bi povisek presegal 75 odstotkov prvotnega iznosa, smejo prizadete stranke zahtevati, da se pogodba predčasno razdre.

d) Z istim predmetom se je bavil nov zakon, z dne 12. avgusta 1921, šte. 313 zbirke z. a. n., o obnovitvah malih poljedelskih zakupov. Zakupi glede zemljišč izpod 8 ha, ki bi končali v drugi polovici l. 1921, se podaljšajo za nadaljna 3 leta tudi zoper voljo lastnika zemljišča, če ni zakonitega razloga za odstop od pogodbe (zastanek v plačevanju zakupnine preko tri mesece ali pa prehudo izkoriščanje zemljišč.) Zakupnina se mora znižati ali pa zvišati, toda pri zvišanju preko 50 odst. sme stranka oglasiti pri okrajnem sodišču upor zoper zvišanje.

e) Zakon z dne 17. marca 1921, šte. 130 zbirke z. a. n., je dal novo podlago za tiste pogodbe o izsekavanju lesa, ki so nastale še pred 1. julijem 1919. Cene se smejo za gospo-

darsko leto (od 1. oktobra 1920 do 30. septembra 1921) v 14 dneh povisati. Če nasprotna stranka molči, velja za dogovor; če ugovarja določi cenno zborni sodišče prve stopnje in sicer najdalje v 12 tednih, odkar stopi zakon v veljavo.

f) Zakon z dne 18. marca 1921, šte. 131 zbirke z. a. n., glede ureditve preskrbninskih zahtevkov za nameščenice na velikih posestvih, ki so bila razdrobljena na podlagi agrarne reforme po določilih zakona z dne 16. aprila 1919, šte. 215 zbirke z. a. n. Tu se izpreminja prvotni dogovor med strankami glede penzij, odpravnin itd. po enotnih, za vse enako veljajočih zakonskih predpisih, kakor veljajo v obče glede penzijskih predpisov za državne nameščenice, a vpoštevajo nove valutarne prilike.

g) Zakon z dne 27. januarja 1922, šte. 33 zbirke z. i. n. o potih za brzojavne vode. V § 6. je določeno, da se sme odškodnina za uporabo zemljišča primerno novim razmeram zvišati, bodisi v večkratnih obrokih, bodisi enkrat za vselej. Kdor pozna Moravsko in Češko, bo vedel, kako zelo so prepreženi ti kraji z električnimi daljnovodi in bo tudi mogel uvideti potrebnost takega zakona.

h) Dne 9. oktobra 1924 je izšlo peto zakonov (šte. 237 do 241 zbirke z. i. n.), ki urejajo bančne povojne razmere. Med temi zakoni se tiče našega problema tisti, ki je odredil napravo specialnega fonda za omiljenje izgub, ki so bile nastale bankam pod vplivom povojnih razmer.

Ta bi bili poskusi priti valorizacijskemu problemu na zakoniti poti nasproti. Ni mnogo, ali vsaj nekaj je, vsekakor pa veliko več kot pri nas. Brez dvoma pa odseva malodane iz vseh teh zakonitih določil toplo prizadevanje zakonodaje, da pomore predvsem srednjemu stanu.

(Konec prihodnjič.)

Sestanek slovenskega obrtniškega društva v Mariboru.

Dne 10. novembra t. l. je priredilo navedeno društvo v hotelu »Kosovo« v Mariboru sestanek svojih društvenikov, ki so se v precejšnjem številu odzvali vabilu. Sestanek je vodil društveni podpredsednik g. Miho Vahtar, ki je uvodoma poudarjal važnost ožjega stika obrtnikov v Mariboru in presel nato na vprašanje novega stanovanjskega davka, katerega namerava uvesti mariborska občina, da si ustvari fond za zidavo novih hiš in tako omili stanovanjsko bedo. O njegovem poročilu se je vnela živahna debata, v kateri so posebno gg. Novak, Kvas in Kumerc energično odklonili nameravano novo obremenitev. Njihova izvajanja so izvenela v nepobitno ugotovitev, da obrtništvo nosi že danes taka bremena, da na njihovo povišanje niti misliti ne moremo, ako nočemo do cela ubiti obrti v Mariboru. Vsi navzoči so se priključili tem izvajanjem in o tem obvestili sočasno se vršči shod hišnih najemnikov, ki se je vršil v dvorani »Götz«. K drugi točki dnevnega reda: davčne zadeve je govoril zbornični konzulent g. Žagar iz Ljubljane. V svojem govoru je očrtal našo davčno zakonodajo in obremenitev, katero zakonodaja povzroča. Obremenitev je skrajno ostra in povzroča, da so pritožbe proti davkom od strani gospodarstvenih krogov vedno glasnejše. Pritožbe se dele v skupine. V prvo skupino spadajo pritožbe proti previsokim davčnim merilom, v drugo pa pritožbe proti načinu, kako se pri nas zakoni izvajajo. Posebno občutna so davčna merila za dohodnino in hišno-najemni davek. Dohodnino ostri v prvi vrsti stara kronska lestvica in pobiranje invalidskega davka, hišno-najemni davek pa poleg visoke stopnje, poostrene z raznimi pribitki, posebno izdatno avtonomne doklade. V nadaljnjih izvajanjih je g. poročevalec govoril o davku na poslovni promet, omenjal potrebo davčnih plačilnih nalogov, žigosal visoke eksekucijske pristojbine in zamudne obresti ter na kratko označil stališče gospodarskih krogov glede izenačenja neposrednih davkov. Gospodarski krogi vedno bolj uvidevajo potrebo, da se

dohodnina v bodočem zakonu sploh opusti in vkaikulira v donosne davke, ker ni izključeno, da ravno dohodnina, katere nekatere pokrajine ne poznajo, tvori resno oviro, da se izenačenje neposrednih davkov ne premakne z mrive točke. Nadalje je g. poročevalec opozoril navzoče na najvažnejše določbe o davku na zaslužek telesnih delavcev, na kratko očrtal dolžnosti delodajalca pri pobiranju tega davka in posebno poudaril, da je po navodilih tudi obrtnikom na prosto dano, da opremljajo pobrane zneske mesečno s sezname, kakor je to določeno za veleobrate. Ta način je veliko enostavnejši in praktičnejši. Končno je opozoril navzoče na volitve v pridobinske komisije, ki se vrše v nedeljo dne 15. novembra t. l. in jim priporočal, da se volitev udeleže v polnem številu. O tem poročilu se je vnela kratka debata, ki je na inicijativo g. Novaka izvenela v sklep, da se mariborsko obrtništvo v polnem obsegu priključuje resolucijam Zbora gospodarskih korporacij in organizacij v Ljubljani dne 23. oktobra t. l. Po tem sklepu je g. Vahtar zaključil lepo uspeli sestanek in pozival navzoče, da se tesno oklenejo svojega društva in po svojih močeh pripomorejo, da se mu bodo priključili tudi oni obrtniki, ki danes še od strani motrijo položaj in se še ne zavedajo, da je obrtno društvo v Mariboru za interese obrtništva skrajno potrebno.

Kupujte samo prvovrstno
domačo svinjsko mast
znamke **J. P.** znamke

Lastni izdelek tvrdke
JANKO POPOVIČ v Ljubljani
Najnižje cene! Solidna postrežba! — Razpošilja se v sodih po 50, 100 in 200 kg

Po zamudi ni več višje sile v prid zamudniku.

(Konec.)

Toženka se torej ne more sklicevati na slučajne dogodke, ki da so ji ovirali pravočasno izpolnitev ali izpolnitev spleh po tej dobi, nekako od začetka oktobra dalje, kakor je posneti iz korespondence. Ti dogodki bi bili ostali za to pogodbo brez vsakega pomena, da je toženka opravila dobavo v dogovorjenem času. S svojim protipogodbenim odlašanjem po lastni krivdi pa jim toženka ne more dati takega značaja, da je oprostijo krivde in njenih posledic. Ni torej govora o slučaju, ki bi ga bilo šteti po § 1447, o. d. z. za višjo silo. Tudi ne glede toženkinega delnega prigovora, da takega blaga v Nemčiji ne izdelujejo več. Tudi to dejstvo je namreč nastopilo po njenih lastnih trditvah že pozneje, ko je namreč bila že zadeva v zamudi; toženkina stvar je bila dalje, da že ob sklepu pogodbe preudari, kaj ji bode moči dobaviti in česa ne. Sicer pa tudi ni uvideti absolutne nemogućnosti, da bi se ob razviti industriji na sedežu tožene stranke ne mogla dočeti izdelava katerekoli vrste tožnici prodanega blaga.

Revizijsko sodišče reviziji ni ugodilo. — Naknadnega roka tožiteljci ni bilo treba določiti. Po čl. 356. trg. zak. je razmeroma potreben rok mudnemu prodajalcu za popravo zamude zgolj pristeti. Če bi bila toženka svoje zamude popravila v primernem času, bi bila s tem izpolnila svoje obvezo navzlic temu, da je tožnica v pismu 29. novembra zahtevala odškodnino namesto dobave, ne da bi bila hkratu določila rok za naknadno dobavo. Po meri take izpolnitve bi bila tožba neopravičena in nepotrebna. Toženka pa pogodbo deloma sploh ni izpolnila in je ne namerava izpolniti, del blaga je pa poslal še-le 5. in 29. marca 1923. Ti dobavi pa ne spadata v okvir primerne roka. Blago je bilo dobaviti nemudoma (čl. 326. trg. zak., § 964. obč. drž. zk.), a tožiteljica je bila plačala kupnino naprej, torej s svoje strani ni dala poveda tožnikini zamudi. Naknadni rok pa ima zgolj namen, da omogoči mudnemu pogodniku, da pospeši in dovrši izpolnitev, katere se je bil moral že lotiti, nemudoma brez oklevanja in ovinkov in zlasti tudi brez ozira na svojo lastno korist. In pismu 5. decembra pa je toženka obljubila dobavo še v teku decembra; potemtakem je sama smatrala naknadni rok v tej meri za primerne in to celo spričo svojega napačnega pravnega naziranja, da svojo dobavo navezuje na okolnost, da bodeta njej dobavila njeni dobaviteljici.

Vložitev tožbe se je torej vsekakor tekem pravde izkazala za opravičeno. Naknadno dobavljeno blago pa je bilo itak vzeto v račun in odbito od tožbenega zahtevka v dogovorno določenem znesku.

Sicer pa ni niti videti zgrešen nazor spodnjih stopenj, da tu ni bilo niti treba nuditi toženki naknadnega roka, ker je izpolnitev sklenjene pogodbe odklanjala. Toženkini pismi 18. in 27. novembra jasno razodevata, da je zapustila pogodbeno stališče in obetala izpolnitev svoje nepogojne obveznosti le morebiti, v nedoločnem času, po svojem preudarku. Odškodninska terjatev tožee stranke je torej obstoječa po pravnem temelju.

Tudi v reviziji se skuša toženka iznebiti odgovornosti za škodo, pozivajoč se na višjo silo radi padca marke, ki da radi njega njene dobavne tvrdke niso hotele dobaviti po starih pogojih. — Toda toženka je vso kupnino brez ugovora sprejela naprej. Pogodba je bila torej s strani tožee stranke docela izpolnjena. Ob tem položaju so katastrofalni padec marke in njene posledice zgolj stvar tožene stranke in ne izpreminjajo njenih obveznosti napram tožiteljici. Zlasti toženka ne more navezovati svojih pogodbenih obveznosti kakor koli na izpolnitev s strani svojih dobaviteljic. Revizija torej v nobenem pogledu ni utemeljena.

R. St.

Trgovina.

Za izvoznike vina in svežega mesa. Specialne vagoni za prevoz vina z vdelanimi sodi iz hrastovine po 100, 120 ali 150 hl, kakor tudi nove hladilnice za prevoz svežega mesa in cisterne za prevoz bencina, olja ali spirita daje v najem za posamezne voznje ali za daljšo dobo od 1 do 5 let večja avstrijska tvrdka. Naslov tvrdke dobijo intereseanti v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Izvoz sliv iz Brčkega. V tednu od 19. okt. do 25. okt. t. l. se je izvozilo z brčkega trga celokupno 6076.18 met. stotov sliv, 359.87 met. stotov orehov in 100 met. stotov pekmeza.

Redka ugodna prilika nudi se vsakomur pri nakupu čevljev, ker tovarna čevljev Peter Kozina & K., Tržič razprodaja več tisoč parov raznovrstnih zaostankov pod lastno ceno, dokler ta zaloga traja. Vse blago je garantirano najboljšje kvalitete, prodaja se pa samo v lastni podružnici Ljubljana na Bregu 20.

Izjalovljena nemško-španska pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe. — Začetek carinske vojne med obema državama. — Nemška vlada je prejela uradno obvestilo, da je španska vlada prekinila trgovska pogajanja in otvorila carinsko vojno. Nemško-španska trgovinska pogajanja so bila zaključena pred meseci po daljših posvetovanjih in je stal sklenjeni dogovor neposredno pred ratifikacijo. Nemški nacionalci, ki so bili takrat še vladna stranka, so izsilili na iniciativno nekaterih agrarnih skupin odpoved pogodbe, ki bi jo morala vlada izvesti. Nemški nacionalisti so dosegli, da so bile pri novih trgovinskih pogajanjih odpovedane koncesije, ki jih je nemška vlada že priznala v korist uvoza španskih vin in južnega sadja. Nemški delegati pri trgovinskih pogajanjih v Madridu niso imeli na ta način nobene možnosti, da bi mogli priznati kakšne koncesije. Ker nemška vlada zaradi nemških nacionalcev ni hotela popustiti, je došlo do prekinitve trgovinskih odnošajev med Nemčijo in Španijo. Vlada je nemškemu poslaniku sporočila prekinitve trgovinskih pogajanj v posebni izjavi, ki pomenja formalno carinsko vojno.

Industrija.

Produkcija cikorijske v naši državi. Cikorija se prideluje pri nas v 5 oblastih (bačka, zagrebška, ljubljanska, osješka in sremska) na zelo omejenem prostoru; l. 1920 na 164 ha, l. 1921 na 177.99 ha, l. 1922 na 323.82 ha, l. 1923 na 150.88 ha, l. 1924 na 197.50 ha. Cikorije potrebujemo vedno več in če jo hočemo še izvažati, se mora produkcija zvišati. V Jugoslaviji je samo 1 tovarna za cikorijo.

Promet.

Prometna konferenca Male antante. Konferenca delegatov držav Male antante za tranzitna vprašanja, je sklicana za 12. do 17. t. m. v Beograd.

Iz naših organizacij.

Trgovski gremij v Ribnici. Pri sestanku dne 8. t. m. so bili sledeči možje kot kandidati v odmerjevalno dopolnilno pridobinsko komisijo (obrti davek) izvoljeni: 1. Jeriha Miha, krojač v Gorenji vasi štev. 50 pri Ribnici, kot član; 2. Jurkovič Jože, mizar Krkovo, občina Fara, kot član; 3. Kresse Jože, trgovec v Kočevju, kot namestnik člana; 4. Lovšin Ivan, trgovec v Ribnici 36, kot namestnik člana; 5. Ivanc Evgen, trgovec v Sodražici 33, kot imenovan namestnik; 6. Gačnik Franc, čevljar, Velike Lašče, kot članov namestnik imenovan. — Pozivljamo vas, da se volitve, ki se bo vršila v nedeljo 15. t. m. od 8. do 13. ure pri davčnih uradih v Ribnici in Velikih Laščah, zanesljivo in polnoštevilno udeležite. Ne sme vas strašiti oddaljenost, ker tu gre za izredno važne komisije.

RAZNO.

Peta obletnica rapalskega dne. Pokrajinski odbor Jugoslovenske Maticice v Ljubljani prosi vsa kulturna in narodna društva širom domovine, da se z resnimi in dostojnimi kulturnimi prireditvami spomnijo ob priliki rapalskega dne naših zaslužjenih bratov in sester. Kot spominski dan je določena nedelja 22. novembra 1925. Ta dan bodo po vsej Sloveniji tudi v njenih najoddaljenejših

VSE ZAHTEVA DOBRO ZLATOROG MILO!

gorskih krajih spominski govori o zaslužjenih bratih in sestrah. Jugoslovenska Matica prosi, da se ta dan priredi v celi Sloveniji narodna zbirka pod naslovom »dinarski dan«, ki naj služi v podporo kulturnih potreb našega naroda tam preko. Vsakdo, ki čuti narodno, naj daruje ta dan vsaj 1 dinar za svoje brezpravne brate. To prošnjo izraža ob peti obletnici rapalskega dne Jugoslovenska Matica s pozivom, da vsakdo z besedo in dejanjem podpre njeno delo.

Pri Državni borzi dela v Ljubljani je v času od 1. januarja do 7. novembra vprašalo po delu: moških 5562, žensk 1556, vsega 7118 oseb. Ponudilo se je delo 4001 moškemu, 985 ženskam, vsega 5086 osebam. Izvršenih posredovanj: 2131 moškim, 881 ženskam, vsega 3012. Odpotovalo je 1571 moških, 384 žensk, vsega 1955 oseb.

Vesti o balkanskem paktu izmišljene. Časopisna vest, da je tajništvo Društva narodov dobilo načrt balkanskega garancijskega pakta po načinu locarnske pogodbe je, kakor javlja švicarska brzojavna agentura, neresnična. Tudi vest, da je predsednik mednarodnega stalnega sodišča v Haagu odgovoril pogajanja o molskem vprašanju je netočna.

Padanje brezposelnosti v Angliji. Po statističnih podatkih, ki jih objavlja ministrstvo za delo, je znašalo 26. oktobra število brezposelnih 1.232.400, t. j. za 5728 manj kakor v prejšnjem tednu in za 29.171 več kakor v istem tednu lanskega leta.

VIII. mednarodni vzorčni sejem v Padovi. Od 9. do 17. junija 1925 se vrši v Padovi VII. mednarodna razstava vozov in motociklov, od 5. do 20. junija pa VIII. mednarodni vzorčni sejem.

Katalog II. mednarodne avtomobilne, lovske in športne razstave v Zagrebu je interesentom v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo na vpogled.

Draginja v Trstu. Iz tržaškega »Piccola«, ki je te dni primerjal prehrano v Trstu z drugimi italijanskimi mesti, je pesniti, da se v Trstu použije razmeroma več, kakor pa po nekaterih drugih italijanskih mestih. Cene so zelo različne in po podatkih, ki jih ima na razpolago, prihaja do zaključka, da je Trst po Genovi najdražje mesto v Italiji.

Več dežnikov in denarnico z manjšo vsoto denarja, ki je bila najdena na trgu, zamorejo dobiti lastniki vrnjeno v pisarni mestnega tržnega nadzorstva, Vodnikov trg št. 5.

Ogromna lokomotiva. Na kanadski transkontinentalni progi (Canadian Pacific Railway) so preskusili novo lokomotivo, ki ima kombinirani bencinov in električni pogon. S to lokomotivo opremljeni vlak je prevozil 4700 kilometrov dolgo progo med vzhodom in zahodom Kanade v treh dneh je s tem potolkel vse rekorde v transkontinentalnem prometu. Doslej so vozili najhitrejši ekspresni vlaki štiri dni. Resnična doba voznje je pa trajala še pet ur manj kot tri dni, 67 ur. Na uro pride torej dobrih 70 kilometrov. Ogromno delo, če pomislimo, da mora voziti železnica tudi čez prelaze in planote Skalpega gorovja na zahodu Kanade. Uradniki kanadskih železnic imenujejo zaključek te poskusne voznje revolucijo v železniškem prometu, posebno pri lahkem tovoru. Je pa res revolucija, če porabim namesto štirih dni samo tri, torej kar za celo četrtino manj.

Drobiž. Ko je britanska vlada konstrukciji jeklenih hiš zagotovila oficijelno podporo, so jih začeli graditi. Od letošnjega maja do konca oktobra so zgradili

na Angleškem 5000 jeklenih hiš; med njimi jih je 500 za londonsko predmestje Burnt Oak, ki so jih postavili tekom par tednov. Okrožna uprava v Middlesexu jih je naročila 300 in morajo biti zgrajene tekom enega meseca. Prvi uradni načrt vidi pred seboj 300.000 jeklenih hiš, ki bodo postavljene tekom petih let. — Premog so pregledali z Röntgenovimi žarki in so ugotovili, da sta v njem dve vrsti pepela; prvi je vezan na pravo premogovno snov in se na noben znani način ne da odstraniti, drugi pa nastopa kot črnkast trak in se da na primeren način odpraviti. S to ugotovitvijo je omogočeno določiti trgovsko ceno premoga, še preden pride na trg. — Tudi v Siamu so začeli graditi večje železnice. Premostili bodo reko Menam, nad glavnim mestom Bangkokom. Premostitev je prevzela francoska družba in jo bo še letos dovršila. Državnih slamskih železnic je 990 kilometrov z normalnim tirom (1435 mm) in 1300 km s tirom enega metra. Sedaj bodo zgradili še 300 km normalnotirne železnice na severu in 200 km ozkotirne na jugu. — Tudi šeurki so prevzeti v moderno gospodarstvo. V Algeriji dobivajo iz stisnjenih šeurkov vrsto olja, ki je za aeroplanske motorje prav dobro uporabljiva, ker tudi pri razmeroma hudem mrazu ne zmrzne. Pred kratkim so poslali iz Algerije 18 ton šeurkov na Holandsko; polovico so porabili za krmiljenje perutnine, polovico pa za produkcijo olja za aviatične namene. — Gospodarsko delo v Sudanu se stalno razvija. Eksport iz Sudana je znašal leta 1923 še 2.500.000 egiptovskih funtov, lani pa že nad 3.500.000. Dviganje eksporta je v prvi vrsti posledica pomnožene kulture bombaža, ki bo napravila iz dolejšje revnega Sudana deželo blagostanja.

O jezui tam gori je poročal »Trgovski list« že v posebnem članku. — Turški proračun za leto 1926 izkazuje 218 milj. 315.000 turških funtov dohodkov in 233 milj. 362.000 funtov izdatkov. Napram lanskega letu so se proračunski dohodki pomnožili za 65 milijonov funtov, stroški pa za 45 milijonov. Torej prav ugodno razmerje. Dohodke bo pomnožila predvsem carina.

Ljubljanska borza.

sreda, dne 11. novembra 1925.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz leta 1921 den. 75; Loterijska državna reata za vojno škodo den. 322, bl. 325, zaklj. 322; Zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22; Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 200, bl. 205; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 220; Merkantilna banka, Kočevje den. 100, bl. 104; Prva hrvaška štedionica, Zagreb bl. 960; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 120; Združene papirnice Vevče, Gorjane in Medvode d. d., Ljubljana den. 120, bl. 126; »Nihag«, d. d. za ind. i trg. drvom, Zagreb den. 84, bl. 35; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 100, bl. 110; »Šešir«, tovarna klobukov d. d., Škofja Loka den. 145, bl. 148.

Blago: Remeljani, 34/68, 68/68, 78/78, 98/98, 38/78, feo meja tranz. den. 570, bl. 590; Mardrieri, 74x224, 4 m dolgi, feo vag. Postojna tranz. bl. 575; ajda, domača, feo prekm. post. bl. 285; pšenica bačka, 77 kg težka, feo nakl. post. bl. 245; pšenica domača, feo Ljubljana den. 260; pšenica bačka, gar. 77 kg, par. nakl. post., 1 vag., den. 242.50, bl. 242.50, zaklj. 242.50; koruza nova, sušena, par. sremska

post., 2 vag., den. 145, bl. 145, zaklj. 145; koruza bačka, stara, par. Novi Sad bl. 170; koruza umetno sušena, par. Novi Sad bl. 145; koruza umetno suš., par. Vinkovci bl. 155; koruza umetno suš., slav. feo nakl. post. bl. 155; koruza nova, času prim. suha, kv. gar., slov. post., par. Novi Sad bl. 108; koruza nova, času prim. suha, feo sremska post. bl. 105; koruza umetno suš., par. Postojna tranz. bl. 193; koruza umetno suš., sremska, feo nakl. post. bl. 145; dvo domače, feo prekm. post. bl. 210; oves, dvojnorešetani, feo slav. post. bl. 165; otrobi, drobni, par. Postojna tranz. bl. 165; krompir, beli ali roza, feo prekm. post. bl. 72; želod, feo nakl. post. bl. 180; kostanj divji, sad, feo nakl. post. den. 50; ježice, zlatorumene, feo nakl. post. den. 190; fižol, beli ban., egal. vreče 100 kg, b/n, par. Postojna bl. 275; fižol rjavi, egal. vreče, 100 kg, b/n, par. Postojna bl. 260; fižol ribničan, feo Ljubljana den. 300; fižol prepeličar, feo Ljubljana den. 300; fižol mandolon, feo Ljubljana den. 350; konopno seme, par. Postojna, b/n bl. 550; laneno olje, feo Ljubljana, sod poseb. den. 1650; rozine Sultanine, Smyrna, Extra v zab. (200) po 13 kg, b/tara 10%, feo prosto skladišče Trst bl. 156.80; seno sladko stisnjeno, feo štaj. post. bl. 75; seno polsladko, stisnjeno, feo štaj. post. bl. 60; slama, stisnjena, feo štaj. post. bl. 50.

TRŽNA POROČILA.

Situacija na svečarskem trgu (Ljubljana, 9. novembra 1925). V pretečenem tednu so svečarne uveljavile pri prodaji konzumnih sveč ceno Din 16.75 do Din 17.— za kg in za količino od najmanj 500 kg, v gotovih krajih tudi več. Vsporedno temu so tudi veletrgovine bile primorane dvigniti cene, ker so jim stare zaloge sveč medtem deloma že pošle, a nove sveče se zamorejo kupiti le po navedenih višjih cenah, v katerih pa ni še vkalkulirana 12%-na podražitev surovin, vsled česar se bodo cene svečam še nadalje dvigale.

Zivinski sejem v Mariboru (10. t. m.). Dogon 11 konj, 12 bikov, 130 volov, 421 krav, 7 telet, skupno 581 glav. Povprečne cene so bile za kg žive teže: debeli voli 7.75—8.75, poldebili 6.25—7.50, plemenski voli 6.50—7, biki za klanje 5.75 do 8.25, krave za klanje 5.50—6.25, plemenske krave 4.50—5.50, krave za klobasarje 3.75—4.25, breje 4.75—5.50, mlada živina 5.50—8.25 Din. Prodanih je bilo 196 komadov, od tega 19 za Avstrijo in 16 za Italijo. Mesne cene: govedina 10 do 19, teletina 12.50—20, sveže svinjsko meso 22.50—30 Din za 1 kg.

Dunajski goveji sejem (9. novembra) Dogon 2705 komadov; od tega iz Jugoslavije 361. Po pričetku sejma je bilo prignanih še nadaljnjih 180 komadov. Cene so se obdržale. Slabše vrste in biki so se podražili za 5 grošev pri kg. Za kg žive teže notirajo v šilingih: voli I. 1.70—1.90 (izjemno 2—2.25), II. 1.35 do 1.65, III. 1.15—1.30, biki 1.15—1.55 (1.60), krave 1.10—1.50 (1.65), slabša živina 0.60—1.

Cene živini v Marselju so dne 9. oktobra notirale (računajoč za 100 kg žive vage): voli in krave I. vrste 790—870 fr., II. 700—780 fr., kostruni in ovce I. 850 do 900, II. 750—800, teleta I. 1125—1200, II. 1000—1100, jagnjeta I. 1100—1200, II. 1000—1050, domače svinje I. 875 do 880, koze 300—550 frankov.

KOVINSKI TRG V ZAČETKU NOVEMBRA.

Trdna tendenca na ameriškem železnem in jeklenem trgu se je držala tudi v zadnjih dneh preteklega meseca. Cene gredo kvišku. Širše plasti konsumentov dobivajo sčasoma več zaupanja v nadaljnji razvoj kupčije in prihajajo z naročili na trg. Največji odjemalec so pa slejkoprej železnice. Dobro povpraševanje na ameriškem kovinskem trgu traja sedaj že dva meseca in se zdi, da ni samo moidoče, temveč da bo prešlo tudi v prihajajoče leto.

Zelo razveseljivo za Evropo se glasijo vesti o evropski konkurenci na ameriškem trgu. Poročali smo že, da so Amerikanci na Angleškem nakupili precej blaga. Sedaj slišimo isto, samo da je množina večja. Čuje se, da so se znale tudi nemške tvrdke zmeraj bolj vpeljati na ameriški trg in da so njih ponudbe izdatho pod ameriški. To je dobro znamenje za evropsko industrijo, da zna ameriško konjunkturo izrabiti. Tudi prihodnji tedni kažejo še isto smer.

Nasprotno pa razmere na evropskem trgu samem niso ugodne. Politična kriza na Francoskem je sicer odstranjena; njen vzrok pa, finančna kriza, obstoji še nadalje, in je veliko vprašanje, če jo bo mogel novi kabinet premagati. Pravijo, da je Painlevé zahtevam socialistov ugo-

dil; v prvi vrsti je izjavil, da bo vpeljal oddajo premoženja. V krogih industrije in trgovine je napetost velika, kombinacije o novih državnih dajatvah so najrazličnejše. Rapidno padanje franka se je sicer ustavilo, a ne ve se, če bo oddaja premoženja ojačila zaupanje francoskega in inozemskega občinstva v frank. Mnenja so različna. Cene na evropskem eksportnem trgu so se v zadnjem času normalno razvijale. Francozi so poceni ponujali Nemei pa včasih še ceneje. Povprečne rotacije v začetku novembra so bile te-le: železo v palicah 5 šilingov 5 pence, surova pločevina 6/60, srednja 8/5—8/10, fina 9/15—11.

September je bil prvi letošnji mesec, v katerem se je dvignila angleška produkcija. Surovega železa so producirali 448.700 ton, v prejšnjem mesecu 444.500, jekla 638.900 napram 477.100! Kupčija se je nekoliko poslabšala, pa bo spet bolje. Sicer se položaj angleške železne industrije ne more imenovati niti dober, a postaja vendarle ugodnejši. Padanje francoskega franka pomeni za angleško konkurenčno zmožnost novo nevarnost. Notacija za Cleveland št. 1 je bila za tono 69 šilingov 6 pence št. 3 66/6, št. 4 65.

Na Francoskem trgu vlada nesigurnost.

Industrijski krogi so prepričani, da bodo morali dati velike žrtve, pa naj izpade sanacijski načrt tako ali tako. Zelo dvomljiv je tudi nadaljnji obstoj kartela. Zdi se, da se bodo nekateri sindikati po poteku pogodbe razdružili. Domače cene so notirale: železo v palicah 505 do 530 frankov, surova pločevina 770, srednja 870, fina 1060, tračnice 480—495. — Belgijski trg je v zadnjem času malo opešal. Francozi so s padajočim frankom uspešno konkurirali Belgijcem. Cene so šle dol in so bile te-le: železo v palicah 580—585, belg. frankov, tračnice 600, surova pločevina 675, srednja 725, fina 950—1025. — Luksemburške tovarne so z naročili dobro založene, kljub višjim notacijam, kakor so francoske in belgijske. — Nemški železni trg se napram prejšnjim tednom ni spremenil. Veselje do nakupa je majhno, na trgu dobiš blago dosti bolj poceni kakor so pa zveze določile. Trpi zlasti industrija Solingena in okolice. Cene so iste kakor so bile zadnjič. — Češkoslovaški uvoz železa in železine iz nasledstvenih držav v prvih letošnjih osmih mesecih je znašal 65 milijonov 736.000 Kč lani v istem času 50.542.000; izvoz 248.570.000, lani 271 milj. 985.000; bilanca je približno ista, 314.305.000 napram 322.437.000.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 13. nov. t. l. ponudbe za dobavo 3100 komadov različnih žaril, za dobavo 240 komadov varnostnih očal, za dobavo 7000 pol gladilnega platna in 3600 pol steklenega papirja, za dobavo 500 m nosilnih oprti, za dobavo 1 verige, za dobavo 600 kg manganovega kita; do 17. novembra t. l. ponudbe za dobavo 30 ročnih torb za vlakovne snažilke, za dobavo 9000 kg jute, za dobavo 4000 brezovih metel ter za dobavo 550 parov cokelj za pepelarje; do 20. novembra t. l. ponudbe za dobavo 8600 kg dekstrina. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelanju te direkcije. — Dne 2. decembra t. l. se vrši pri intendanturi Dravske divizije oblasti v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave 5000 kg pšenice. Direkcija drž. rudnika v Vrtniku sprejema do 22. novembra t. l. ponudbe za dobavo jermen za pogon, do 24. novembra t. l. ponudbe za dobavo klingerit plošč. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 1. decembra t. l. pri monopolnem skladišču v Podgorici glede oddaje v zakup pravice prevoza monopolskih in drugih predmetov od Gruža do monopolskih skladišč v Črni gori. Dne 2. decembra

t. l. pri direkciji drž. železnic v Sarajevu glede dobave 200 komadov železnih sodov ter glede oddaje v zakup kolodvorske restavracije v Bos. Brodu; pri direkciji državnih železnic v Subotici glede oddaje žaganja hlodov. Dne 3. decembra t. l. pri direkciji drž. železnic v Sarajevu glede dobave 100 ton plinskega koks, glede dobave vrvic za mašenje, glede dobave 4000 kg firneža ter glede oddaje v zakup kolodvorske restavracije v Konjici; pri direkciji drž. železnic v Zagrebu glede dobave raznega električnega materiala, pri direkciji državnih železnic v Subotici pa glede dobave orodnih strojev. — Dne 4. decembra t. l. pri direkciji drž. železnic v Sarajevu glede dobave keramit-plošč in cevi za stranišča ter glede oddaje v zakup kolodvorske restavracije v Humu; pri direkciji drž. železnic v Zagrebu glede dobave 3000 ton premoga; pri direkciji pošte in telegrafa v Ljubljani glede dobave 1500 kg avtoolja. — Dne 5. decembra t. l. pri direkciji drž. železnic v Zagrebu glede dobave desk, pri direkciji drž. železnic v Sarajevu pa glede oddaje v zakup kolodvorske restavracije v Sarajevu.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Objava.

Dne 17., 18. in 19. novembra 1925

se vrši

javna dražba zaplenjenega raznega svilenega blaga.

Razprodaja se vrši v partijah, malih količinah, po komadu in po metru. Dražba se začne ob 10. uri v skladišču »A« Ljubljanske carinarnice.

- 1 sanduk JS br. 3a i to:
- 0700 kg: Sivena roba od česte svilene tkanine, višebojne — 5 komada — bluze — vrednost 800 Din.
- 9 kg: Sivena roba od vunene tkanine do 300 gr težine na 1 m² višebojne ukrašene svilenom pozamanterijom — 42 komada — marame — vrednost 2700 Din.
- 1 kg: Sivena roba od vezova na vunenoj tkanini vezana svilom
- 4 komada — bluze — vrednost 800 Din.
- 1 sanduk JS 3 i to:
- 5 kg: Česte svilene tkanine dvobojne, desinovane, odredjene dužine, porubljene — 73 komada — marame — vrednost 3000 Din.
- 27 kg: Česta svilena tkanina bojena — 254 m — vrednost 24.300 Din.
- 1 sanduk VG br. 36 i to:
- 30 kg: Polusvilene tkanine desinovane, dvobojne odredjene dužine, porubljene — 392 m — vrednost 11.900 Din.
- 45'800 kg: Svilena tkanina, desinovana dvobojna, odredjene dužine porubljena — 706 komada — marame — vrednost 38.075 Din.
- 7 kg: Polusvilene tkanine višebojne, desinovane — 70 m — vrednost 3500 Din.
- 7500 kg: Svilena tkanina bojena — 95 m — vrednost 6750 Din.
- 28'300 kg: Polusvilene tkanine desinovane, bojene, odredjene dužine, porubljene — 452 komada — marame — vrednost 11.320 Din.
- 7500 kg: Pozamanterija svilena jednobojna — 2000 m — vrednost 6750 Din.
- 38 kg: Sivena roba od pletene svilene materije višebojne, koja se u komadu na metar prodaje — 248 jumpera, 260 kapica i 32 para čarapa — vrednost 49.000 Din.
- 11'500 kg: Svilena pletena materija u komadu, koji se na metar prodaje bojena — 60 m — vrednost 5450 Din.
- 2'500 kg: Čipke pamučne beljene — 230 m — vrednost 2500 Din.
- 2 kg: Čipke svilene jednobojne, 200 m — vrednost 3000 Din.
- 3 kg: Sivena roba od česte svilene tkanine jednobojne, obšivene svilenom pozamanterijom — 3 komada — marame za na leđa — vrednost 3800 Din.

GLAVNA CARINARNICA I. REDA U LJUBLJANI.

Edini tih pisalni stroj z neomejeno trpežnostjo
L. C. SMITH & BROS., MOD. 8
 brez najmanjšega ropota, ker so vsi tečajji na krogličnih ležajskih.
 Zastopstvo:
Ludovik Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6./1.
 Specijalna mehanična delavnica za popravilo pisalnih, računskih in tehničnih strojev.

GROM
 D. Z. O. Z.
 carinsko posredniški in spedijski bureau
LJUBLJANA
 Kolodvorska ul. 41
 Naslov brzojavkam: "GROM" Podružnice: Telefon interurban št. 454
MARIBOR, JESENICE, RAKEK.
 Obavlja vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod najkulantnimi pogoji.
 Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresne pošiljke.

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe
Ivan Jelačin
 Ljubljana
 Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode
 Točna in solidna postrežba!
 Zahtevajte cenik!

dreto in vse vrste vrvarskih izdelkov ter v to stroko spadajoče blago dobite v skladišču "KONOPJUTA" Ljubljana Gosposvetska 2
Špago
 Naročajte in širite "TRGOVSKI LIST"
Damske flor nogavice
 v vseh barvah in vrstah od Din 18—naprej, moške nogavice, dokolenke, otročje nogavice, volna, bombaž, žepni robci, modni pasovi, toaletne potrebnosti, čeltnice za zobe, obleko in čevlje itd. v največji izbiri in po najnižji ceni pri
Josip Petelinc
 LJUBLJANA
 blizu Prešernovega spomenika ob vodi.
 Na veliko! Na malo!

KJE SE KUPI?
 Le pri tvrdki **Josip Petelinc** Ljubljana
 blizu Prešernovega spomenika ob vodi. Najboljši šivalni stroj za rodbinsko ali obrtno rabo, svetovno znanih znamk **Grilzner - Adler - Phönix**. Istopni posamezne dele za stroje in kolosa, igle, olje, jermena, pnevmatika. Poisk o vezanju na stroj brezplačno! — Večletna garancija! Na veliko! Na malo!

Izšla je Blasnikova Velika Pratika
 za navadno leto 1926, ki ima 365 dni.
 "VELIKA PRATIKA" je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji ja bil najbolj vpoštevan že od naših pradedov.
 Tudi letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini, zato pride prav vsaki slovenski rodbini. — Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 D. Kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri
J. Blasnika naslednikih tiskarna in litografski zavod Ljubljana, Breg št. 12

TISKARNA „MERKUR“
 TRG. IND. D. D.
 Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časopise, lepake, brošure, posetnice in razglednice. Izvršuje vsakovrstne trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. Lastna knjigovoznica.
LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 552